

STORTINGET

Representantforslag 5 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Marie Sneve Martinussen og Mimir Kristjánsson

Dokument 8:5 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tobias Drevland Lund, Marie Sneve Martinussen og Mimir Kristjánsson om å stanse urettferdig gjeldsinnkreving fra det offentlige

Til Stortinget

Bakgrunn

Høye priser på mat og strøm gjør at mange sliter med å betale regningene og inkassogjelden øker dramatisk.

Inkassobyråene krever høye salærer, som kan gjøre vondt verre for dem som har havnet i en vanskelig økonomisk situasjon. I verste fall kan man bli fanget i en gjeldsspiral der gjeldskravene bare blir høyere og høyere.

En av fire norske kommuner bruker inkassobyrå til å kreve inn ubetalte regninger for barnehageplass, renovasjon og lignende, ifølge Aftenposten.

I dagens situasjon bør det offentlige være varsomme med å sende krav til inkasso. Kommuner og offentlige virksomheter bør kreve inn gjeld i egenregi fremfor å bruke kommersielle inkassobyråer. På den måten kan man i større grad ta sosiale hensyn. I tillegg kan inndrivelse i egenregi være kostnadsbesparende. Flere norske kommuner gjennomfører innkreving selv med gode resultater.

Det er dokumentert at det er en sammenheng mellom gjeld og psykiske problemer. Pasienter i helsevesenet bør i særlig grad bli skjermet for inkassokrav. Derfor

bør sykehus og andre som yter offentlig helsehjelp ikke bruke eksterne inkassobyråer.

I tillegg til økt inkassogjeld, øker antallet begjæringer om tvangssalg av boliger i Norge. Hver dag får i gjennomsnitt syv personer beskjed om at en kreditor krever boligen deres solgt, ifølge Aftenposten.

Det offentlige tar også innbyggerne til retten og krever boliger tvangssolgt for å få inn gjeldskrav. Ifølge Aftenposten kom 5 700 av totalt 15 000 begjæringer om tvangssalg i fjor fra norske kommuner. I tillegg kommer krav fra kommunale foretak som renovasjonsselskaper.

I et eksempel Aftenposten har belyst, begjærte Arendal kommune boligen til en av sine innbyggere tvangssolgt på bakgrunn av en ubetalt regning på litt over 700 kroner.

Det er uproportjonalt og en sløsing av offentlige midler at kommuner tar mindre krav til retten. Krav om tvangssalg kan også føre til betydelig stress og påkjenning for dem det gjelder, og det offentlige bør kun helt unntaksvis benytte seg av denne muligheten.

Lånekassen har i første halvår overført 11 200 studielån til inkasso hos Statens innkrevingssentral. Det er en økning på 27 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Statens innkrevingssentral har dårligere vilkår enn Lånekassen. I dagens situasjon bør Lånekassen være langt mer tilbakeholden med å sende krav til inkasso, og midlertidig stanse denne praksisen.

Det haster med å få på plass en ny inkassolov som styrker rettighetene til dem som ikke klarer å betale regningene sine. Inkassosalærene må reduseres, og dette kan gjøres allerede nå og før forslaget om ny inkassolov er klart.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag som innskrenker mulighetene for å kreve boliger tvangs- solgt på bakgrunn av mindre krav.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å forby bruk av eksterne, kommersielle inkassosel- skaper for offentlige virksomheter.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at Lånekassen midlertidig stanser oversendelse av nye krav til inkasso.
4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stor- tinget med forslag om å kutte inkassosalærene frem til forslaget om ny inkassolov foreligger.

4. oktober 2023

Tobias Drevland Lund

Marie Sneve Martinussen

Mímir Kristjánsson